

Naš KUMENTAR

Kot oredni politični dogodek zadnjih dni so ocenili v svetu medu: sestonek

Tito — Dulles

Ki je bil preteklo nedeljo na Brionih. Do se tanka je prišlo na pobudo ameriškega zunanjega ministra, ki se zadržuje v tem času na konferenci zunanjih ministrov štirih velih v Ženevi. Koror poročajo, je ameriški zunanji minister ob tej priložnosti seznanil našega predsednika Tita s potekom ženevske konference, poleg tega pa sta govorila tudi o možnostih, da bi predsednik Tito prevzel določeno vlogo v posredovanju med Egiptom in Izraelom, kakor tudi v ciprskem opravičanju.

Svetovno časopisje je ocenilo ta sestonek kot veliko afirmacijo jugoslovanske politike, ki teži v usaki vojni posameznosti in tudi kot celota k popuščanju v mednarodnih odnosih in k splošnemu zboljšanju mednarodnih razmer.

Štirje zunanji ministri na konferenci v Ženevi

Na zadnjih dneh se vedno obravnavajo vprašanje združitve Nemčije in s tem povezano vprašanje varnosti v Evropi. Dolež se menda še niso kaj prida potrudili o teh vprašanjih, kljub temu, da v nekaterih krogih govorijo o tem, da je konferenca že prišla v odločilno obdobje, vsaj kar se tiče razgovorov o Nemčiji, kar je pa tudi orednja zadeva, ki bi jo naj konferenca rešila. Druge pa zopet pričakujejo, da zunanji ministri, tudi v tem pogledu ne bodo opravičili vsega dela, da pa to ne pomeni, da bi konferenco ocenjevali kot popolnoma neuspešno.

V Generalni skupščini Organizacije združenih narodov so v zadnjih dneh enadvojsetkrat brezuspešno glasovali

o novem članu Varnostnega sveta, v katerega kandidata poleg Filipinov na pobudo nekaterih držav, med njimi tudi Velike Britanije, tudi naša država. Glasovanje je potekalo doslej pod vtisom polegovanja ZDA, da bi bili izvoljeni kot nestalni član Varnostnega sveta Filipini, druge države pa so se polegovale za Jugoslavijo. Vendar pri vseh enadvojseth glasovanjih niti Filipini niti Jugoslavija nista dobili potrebnega števila glasov. Zato pa so glasovanje odložili za petnajst dni.

Za Egiptom, ki je začel kupovati orožje v Čehoslovaki, se je za ta korak odločil

tudi Izrael,

ki se cuti s krepitvijo Egipta ogrožen, ter se poleguje za dobavo orožja iz Združenih držav Amerike. Oboroževalno tekmovalstvo, kajne? Nedvomno je ta zadeva slobodna stvar ženevskemu duhu, katerega je v zadnjih dneh nekaj duhoviti karikaturski narisali kot brezosebno poštavo, ki jo predstavljajo le čevlji, koveček in klobuk ter palca za na sprehod.

V zadnjih dneh so poštali vse glasnejši glasovi o tem, da bo

alžirsko vprašanje

odstavljeno z dnevnega reda razprav v OZN. Zato se najbolj polegujejo države Latinske Amerike, cilj tega prizadevanja pa je, da bi omogočili Franciji, da bi se vrnila v Generalno skupščino, ki jo je zapustila, ko so vprašanje Alžirije izglasovali na dnevnem red.

V političnem odboru OZN so v teh dneh napravili velik korak naprej s sprejetjem resolucije o

odboru znanstvenikov,

ki bodo proučevali in ugotavljali posledice atomskega izžarevanja, posebno pa poskušali eksplozivnih atomskih in vodikovih bomb. Pot do prejetja te resolucije je bila dolga, saj je bila sprejeta šele po edemnajstih glasovanjih, vendar je uspeh bil ureden tega truda.

NOVI DRUŽBENI PLANI BODO POTRDILI, kako smo razumeli najnovejše spremembe

V sredo, 9. t. m., so se v Ptuj zopet sestali funkcionarji sekretariata Okrajnega odbora SZDL, predstavniki gospodarskih organizacij in društev ter se na razširjeni seji po referatu predsednika OLO tov. Jožeta Tramskega pomenili o kmetijsko-gospodarskih vprašanjih, ki se bodo praktično odražala v našem družbenem planu za leto 1956 in sledeča leta. Na to sejo je prišel tudi zvezni poslanec tov. dr. Jože Potrč, ki je v diskusiji nakazal svetle strani sprememb v našem bodočem investiranju, prizadevanju za dvig kmetijske proizvodnje, vloži splošnih kmetijskih zadrug in drugem. Sejo je vodil predsednik Okr. odb. SZDL tov. Ignac Voljč.

Predsednik OLO tov. Jože Tramske je hotel navzočim v svojem obširnem, temeljito pripravljenem in številčno podkrepjenem referatu prikazati, kako so doslej pomagali kmetiki ljudje delavcem graditi industrijske objekte, kaj so od tega imeli, kako je njihovo sodelovanje v graditvi industrije vplivalo na blagovne fondе in življenjski standard industrijskih delavcev, kako se je to odražalo pri kmetijski proizvodnji in kako bo treba sedaj pomagati našemu kmetijstvu, da bo doseglo stopnjo naše industrije, s kakšnimi sredstvi in s kakšnimi perspektivami. To mu je nedvomno tudi uspelo, kar je pokazala poznejša diskusija.

Cepprav bi naše bralce zanimalo čimveč iz tega referata in poznejše diskusije, jim moramo iz vsega objektiviti le sklepe, ki jih bo na podlagi obeh sestavil sekretariat Okrajnega odbora SZDL ter jih sporočil javnosti. Na tej seji smo slišali mnega udeležencev iz vseh strani okraja v zvezi z umetniimi gnojili, pridelkom in obveznostmi kmetovalcev, s skrbmi in težavami splošnih kmetijskih združenj itd., iz katerih se je odražala želja, da bi družbeni plan

OLO in občin za 1956 vseboval jedno sprememb v našem gospodarstvu, v katerem bomo večino sredstev usmerili v kratkoročne investicije, v orodje, opremo in podobno, kar nam bo čimprej koristilo in pomagalo dvigati našo proizvodnjo in izboljševati življenjski standard.

Kot vedno, ko je prišel v Ptuj, se je tudi tokrat v diskusiji oglašil tov. dr. Jože Potrč, ki je navzočim nakazal, kako lahko pri sestavljanju družbenih planov za 1956. leto vsi funkcionarji praktično pokažejo, kar pozdravljajo v naših časih spremembah. Po njegovem bodo poslanci in občinski funkcionarji skupno z volivci dali konkretne predloge za nov plan, ki bo vzbudil nov delovni elan in perspektive ljudem v mestu in na vaseh, kjer bodo pravilno in lahko razumeli pogoje (pomirjenje v svetu), ob katerih

lahko preusmerimo investicije in lahko več ustvarjamo za normalno življenje v miru. Kot je rekel tov. dr. Potrč, bodo lahko v bodoče splošne kmetijske zadruge mnogo več koristile večini svojega članstva in področja kot doslej, zlasti če bodo razumele svoje naloge, zaradi katere so bile ustanovljene. Dohodki KZ, ki jih je ustvarila večina, bodo v korist in pomoč večini svojega področja, ne pa manjšemu številu vlaščanov.

O vprašanjih, ki jih je vzbudila ta seja, bo še nedvomno veliko razprav po vseh bodočih sestankih, zlasti pa pri sestavljanju družbenih planov občin, kjer se bo najlaže in najbolje odražalo, kako smo razumeli jedno najnovejših sprememb, kakor jih mislimo spraviti v življenje in na njih vztrajati, dokler ne bomo dosegli zaželenih uspehov.

Priprave za IV. okrajno gospodarsko razstavo

Kakor smo že poročali, so že v teku priprave za IV. okrajno gospodarsko razstavo. Na tej razstavi bo posebno obsežna kmetijska razstava, ki bo združena s tekmovaljem in kmečkimi manifestacijami, ki se bodo skupno nazivale »Kmečki festivali«. Poseben poudarek kmetijskemu delu razstave bo dan s sodelovanjem Glavnega odbora Ljudske tehnike Slovenije, ki bo organiziral v času razstave takmovanja v košnji, grabljenju, sušenju, žetvi, oranju, škropljenju in opravevanju, tekmovalju na drobnem orodju in obvladanju tehnike vožnje s traktorji in ostalimi kmetijskimi stroji.

Na IV. okrajni gospodarski razstavi bo poleg kmetijskih združenj, kmetijskih posestev in kmetovalcev iz ptujskega okraja sodelovalo tudi kmetijstvo iz okrajev Maribor, Celje, Murska Sobota in Čakovec.

Najvažnejše mesto bo na razstavi zavzemalo vinogradništvo in sadjarstvo. V ta namen bo zgrajen poseben vinski hribček, za katerega bo potrebno nad 1000 kubičnih metrov na-

sipnega materiala. Na hribčku bodo prikazani razni načini obdelave vinogradov: obdelava v smeri strmine (nasad na kolih), obdelava v vertikalni delovni črti, obdelava na polici in obdelava na plastnicah brez pripravljenih polic. Na jugozahodnem delu hribčka bo matičnjak z ameriško podlago, na ravnem terenu pa trsnica. Ostali predel bo zasajen z breskvami, jablani in hruskami in prtični in visokodebelni obliki.

Sredi hribčka bo postavljena haloška klet in novi nasad z raznimi vzgojnimi oblikami na žitni napeljavi.

Gozdarstvo bo z grafikoni in drugimi nazornimi pripomočki prikazalo velikansko škodo, ki nastaja zaradi predelave bukove in hrastove hlodovine v drva in uporabljanjem jamskega lesa za kurjavo, kakor tudi urejanje gozdov v privatnem sektorju, posebno pa škodljive posledice steljarjenja in gojenja hitro rastočih drevesnih sort.

Seveda bo prikazano tudi lovstvo, kmetijsko šolstvo, ribištvo itd. Vendar vas bomo o tem seznanili drugič.

Poljedelstvo bo razstavljalo v omejenem prostoru v šolskem vrtu pri Mladiki na površini okrog 35 arov. Del tega prostora bodo dobili vrtnarji (do deset arov), ostalo površino pa bo zasedel splošno poljedelski del. Tu bo prikazano med drugim letno sajenje krompirja, setev heterozne koruze, razni načini sajenja (kvadratičen način), gnojilni poskusi, poskusi z boljše in slabšo agrotehniko, prikaz kolobarja, semenarstvo, livadarstvo, travniške mešanice, gnojilni poskusi na travnikih, boleznih in škodljivci. Prostor bo v ta namen sedaj preoran.

Prijetna proslava 36-letnice SKOJ v Ptuj

Organizacija LMS Ptuj je v prejšnji številki napovedala za torek, 8. novembra t. l., zvečer v gledališču skromno proslavo 36-letnice ustanovitve SKOJ, glede katere pa je treba reči, da je zadovoljila vse navzoče, od mladine do odraslih.

Sporod ob sodelovanju »Svobode« in »Glasbene šole« je predstavljala uvod v zanimiv referat tov. Zvonka Sagadina, ki prihaja na vsakoletno vabilo mladine v Ptuj ob tem dnevu in v domači besedi tolmači mladim udeležencem vrsto doživetij ptujske napredne mladine v predvojnem in medvojnem času, odraslim pa vzbuja spomine na čase, ki so od naprednih ljudi mnogo terjali in budili vero v lepšo bodočnost. Tokrat se je tov. Sagadin omejil pri pripovedovanju na čas ob izbruhu vstaje v ptujskem okraju. Po povedanem se je dalo sklepati, da bo v Ptuj še več proslav SKOJ, na katerih bodo vsi radi poslušali nadaljevanje, kjer je tov. Sagadin tokrat nehal. Seveda se je bilo treba včasih od njegove pripovedovanju prisrčno nasmejati, ker pove nepotvorbno in prepričljivo.

Odbor LMS Ptuj se sodelujočim »Svobode« in »Glasbene šole«, udeležencem in tov. Sagadinu Zvonku iskreno zahvaljuje za pomoč in udeležbo na proslavi in se obenem vsem priporoča tudi za bodoče mladinske podobne in ostale prireditve.

Odbor LMS Ptuj

Vsi, ki stremimo za tem, da bi naša kmetijska dejavnost napredovala hitreje kot do sedaj, bomo kmetijsko-gospodarske šole z vsemi silami podprli. C. K.

Kmečka mladina zopet v kmetijsko-gospodarske šole!

Naša nova gospodarska perspektiva, ki nam nalaga, da čim hitreje dosežemo dvig kmetijske proizvodnje postavlja pred nas odgovorne naloge. Okrajni, občine, zadruge in politične organizacije ter vsi ostali, ki se zavzemajo za napredek v kmetijstvu, lahko tem šolam mnogo pomagajo.

Lenke izkušnje kažejo, da kmetovalci in kmečka mladina v nekaterih šolskih okoljih niso doumeli v celoti pomena kmetijsko-gospodarske šole. Ne moremo si prav tolmačiti zakaj n. pr. ni uspelo šola v Desterniku kljub naporom šolskega vodstva, občine in drugih, da bi vpisali zadostno število učencev, ko pa vendar vidimo, da bi bilo treba tamkajšnjim sadovnjakom boljše nege, vinogradom zlahnejše trte in tudi živini več dobre krme. Tudi na Dravskem polju je bilo trdo s vpisom v šolo. Občine in zadruge ter drugi so storiili premalo, da bi pomagali šolskim vodstvom tam, kjer je šlo vpisovanje slabo. V Gorisnji cji, Markovcih, Ormožu, Humu, Cirkulansh, Zavrču, Središču, Miklavžu, Kogin in Ivanjkovcih se s ponosom lahko pohvalijo, da so združeni in enotni v misli in dejanju kmetijske gospodarske šole dobro organizirali. Na kmetijah in v drugih že čutijo, da delo ni bilo zastojno. Mladina se z vedno večjim veseljem in zanosom poglavlja v kmečki poklic, ki si ga je izbrala.

Okrajni Svet za šolstvo skrbno in z razumevanjem rešuje probleme ki jih ni mogoče v teh šolah. Na zadnji seji je ugotovil, da so učni načrti kmetijsko-gospodarske

Tudi v ptujskem okraju se kmetijsko-gospodarske šole vedno bolj uveljavljajo. Po treh letih začetnih težav in napak bo v letošnjem šolskem letu delalo 22 kmetijsko-gospodarskih šol. Število šol in obisk ki je bil že lani zadovoljiv, nam povesta, da starši in kmečka mladina spoznavajo, da brez strokovne izobrazbe ne more biti hitrejšega napredka v kmetijstvu. Dobro organizirane in obiskovane kmetijske šole postajajo eden močnih temeljev napredka na vasi.

Vse to nam kaže, da je treba tamkajšnjim sadovnjakom boljše nege, vinogradom zlahnejše trte in tudi živini več dobre krme. Tudi na Dravskem polju je bilo trdo s vpisom v šolo. Občine in zadruge ter drugi so storiili premalo, da bi pomagali šolskim vodstvom tam, kjer je šlo vpisovanje slabo. V Gorisnji cji, Markovcih, Ormožu, Humu, Cirkulansh, Zavrču, Središču, Miklavžu, Kogin in Ivanjkovcih se s ponosom lahko pohvalijo, da so združeni in enotni v misli in dejanju kmetijske gospodarske šole dobro organizirali. Na kmetijah in v drugih že čutijo, da delo ni bilo zastojno. Mladina se z vedno večjim veseljem in zanosom poglavlja v kmečki poklic, ki si ga je izbrala.

Okrajni Svet za šolstvo skrbno in z razumevanjem rešuje probleme ki jih ni mogoče v teh šolah. Na zadnji seji je ugotovil, da so učni načrti kmetijsko-gospodarske

Biti krvodajalec, pomeni biti humanist

V vsem svetu ima služba prostovoljnega krvodajalstva velik pomen. Moderna medicina je razširila potrebo transfuzije in jo še vedno razširja. S transfuzijo krvi zaščitimo našo dečo od raznih bolezni, pogosto se rešujejo bolniki raznih krvnih bolezni, s transfuzijo zdravimo mnoge notranje in nalezljive bolezni, s transfuzijo uspešno ozdravimo raka itd. Ne moremo si misliti nobene večje operacije brez transfuzije. Ravno tako si ne moremo misliti zdraviljenja težkih opeklin brez transfuzije.

Potreba po krvi je torej izredno velika. Če pogledamo samo potrebo ptujske bolnišnice, vidimo, da porabi letno 150 do 200 litrov krvi, ali pa ljubljanske bolnišnice in klinike, ki rabijo letno 4000 litrov krvi. Med ljudstvom je treba torej mnogo zavesti, patriotizma, visoke humanosti in ljubezni do sočloveka, da te potrebe razume in jim zadosti. Saj si res ne moremo zamisliti bolj humanega dela, kot rešiti življenje otroku, ali ohraniti otrokom mater. Rešiti življenje ranjenca ali ponesrečenca, ali pomoči bolniku s tem, da postanemo prostovoljni dajalci krvi.

Vsak zdrav človek lahko da

enkrat ali dvakrat letno kri brez kakršnih koli posledic za svoje zdravje, in to bi bilo dovolj, da se rešijo smrti tisoči življenj, med katerimi je mogoče tudi naše ali življenje naših najdražjih.

Klice ljubljanske klinike je posegel tudi v naš okraj. Pričakujemo, da se bodo prebivalci sleherni vasi, kjer se bo akcija vršila, v polnem številu odzvali. Akcija se prične v ptujskem okraju 21. nov. 1955, in sicer se bo vršil odzdev v občini Ormož, Središče, Lesje, Videm, Goranica, Cirkovci in v tovarni Kidričevo. Občine Ptuj, Juršinci in Desternik pa bodo krile potrebe ptujske bolnišnice tekom vsega leta.

V zvezi z akcijo se je v Ptuj vršilo posvetovanje zastopnikov občinskih odborov RK, občinskih ljudskih odborov, SZDL, ZK, predstavnikov tovarne Kidričevo in Majšperk, zdravnikov in ostalih, kjer sta dr. Soldatova, šef transfuzijske službe Slovenije in dr. Hočvar poljsnila namen akcije. Predstavniki so se vrnili v svoje kraje s trdnim namenom, akcijo čimbolj razširiti in pridobiti čimveč prostovoljnih dajalcev krvi.

Dr. Alojzij Trstenjak

Iz zgodovine vinogradništva v ormoško-ljutomerskih goricah

S to številko našega lista smo začeli priobčevati obširnejši članek dr. Trstenjaka iz Ormoškega vinogradništva v ormoško-ljutomerskih goricah. V njem nam pisec prikaže kako se je pri nas od najstarejših časov dalje razvijala vinska trta, kako so jo častili Rimljani, kako je za časa preseljevanja narodov propadla, da se je potem v zgodnjem srednjem veku pod vplivom cerkve, na katero se je opirala državna oblast pri izvajanju svoje politike, zopet dvignila. V dobi renesanse in humanizma v 16. stoletju je moč cerkve padla in njena vinogradniška posest je začela prehajati v roke posvetnih oblastnikov, ki so jo dajali v najem (fevd) raznim tujerodnim mogotcem in svojim privrženecem. Ti so se v teku stoletij povzpeli do velikanskih površin zemlje — zlasti vinogradov, iz katerih so jim morali njihovi podložniki dajati desetino in gorno (dajatve mošta oziroma vina).

Največje zemlje v ormoško-ljutomerskih goricah so v začetku minulega veka imeli križniki (nemški viteški red), potem ormoški, dornavski, braneški in negovski graščaki poleg 27 drugih fevdalcev iz vseh krajev nekdanje Stajerske. Leta 1848 je prineslo našim kmetom »zemljiško odvezo«, ki jih je osvobodila vseh dajatev in podložništva njihovim zemljiškim gospodom-fevdalcom. Ker pa kmet ni mogel tekmovali v gospodarski borbi za svoj obstanek z nemško mestno gospodo, ki je stala na mestu fevdalne, je lezel v dolgovne ter začel prodajati svoje vinograde nemškim trgovcem v mestih. Tako se je zgodilo, da je bil večji del jeruzalemskih goric pred prvo svetovno vojno v nemških rokah. Po vojni se je prehajanje slovenske zemlje v nemške roke sicer ustavilo, popolno osvoboditev pa je prinesla šele NOV in z njo agrarna reforma, ki je izročila vsa zemljo nekdanjih fevdalcev in domačih izkoriščevalcev delovnemu ljudstvu, ki jo obdeluje in živi na njej že dolga stoletja.

Avtor je za to delo poleg svojih najrazličnejših beležk uporabil zlasti naslednja dela:

- Dr. Franz Leskosek: »Geschichte des Weinbaues in Steiermark«, 1. zvezek. Delo je izšlo med prvo in drugo svetovno vojno v Gradcu. Ptujška Studijska knjižnica je nima.
 - Schmutz Karl: »Historisch-Topographisches Lexikon von Steiermark«, I—IV. Gradec 1822-1823.
 - Dr. Fr. Kovačič: »Sloven-zgodovina«, Maribor 1935.
 - Dr. Fr. Kovačič: »Slovenska Stajerska in Prekmurje«, Ljubljana 1926.
- Na ta spis opozarjamo zlasti predavatelje zgodovine na naših gimnazijah in v višjih razredih osnovne šole, ki bodo nanizane podatke lahko s pridom uporabljali v šolah pri predavanjih iz zgodovine in domoznastva.

Uredništvo

1.

Vinska trta, seveda ne tekna, kakršno poznamo danes, sega v prazgodovino naše zemlje. V ono

dobo pred sto in tisočletji, ko je nastal v njej rjavi premog. Bila je tedaj še divja rastlina ki se je razraščala po travi ter se vzpenjala po drevmih in se opelala njegovih vej. Njeno listje in semena so našli med okameninami iz najstarejše terciarne dobe pri Lipnici nad Mariborom. Leta 1951 so našli na državnem posestvu Kapela pri Radgoni, ko so kopa jamo za črtno, v globini 6,5 m na laporne plasti, med katerimi so bili natančni odtisi trsnih listov, ki so po svoji velikosti in obliki podobni listju današnje zlate trte. Baje so našli okamenelo trstno letje med izkopanimi tudi pri Tomažu nad Ormožem in Jurju ob Ščavnici, ko so kopali studence.

Zgodovinsko je vinska trta na slovenskih tleh zprizana iz dobe nekaj stoletij pred našim letištetjem, ko so se v teh krajih naselili Kelti, Dima v Galiji (današnja Francija) so tem gojili vinski trto ter jo od onod zanesli v kraje Gornje Panonije, kjer pa je spadala tudi Spodnja Stajerska. Tedajšna vina pa so bila slaba in se spadala poleg kruha in redke k hrani; siromakejših slojev kakor je to razvidno iz napisov na neki nagrobni svetilki, ki so jo našli na Hajdu pri Ptujju. Premožnejši sloji so zato raje uživali zase boljše vina iz današnje Italije.

Ko so Rimljani okoli leta 15 pred našim letištetjem zasedli kraje do Donave so zboljšali in

razširili v njih tudi vinogradništvo, toda v »krbeh, da bo zaradi tega vrednost njihovih boljših vin padla in se zmanjšal pridelek žita, je cesar Domitian (81-96) zapovedal, da se mora več ko polovico vinogradniške zemlje opustiti in spremeniti zopet v njive. To pa se ni dalo decela izvesti, ker njegovi nasledniki na cesarskem prestolu niso na tem vztrajali in je cesar Probus (276-282) ta zakon sploh razveljavil. Na današnjih jugoslovanskih tleh in v drugih deželah, kjer je on zasedel vinski trto, je vinograde, ki so jo obstajali izboljšali in v njih vinski trto požajali. Njegovi vojski so mu pri tem opravičili »vinčarske« poše. Cesar Probus je bil velik ljubitelj vinske trte in njenega sadu še večji; on je eden največjih pospeševalcev vinogradništva v naših krajih; zaradi česar ga smatrajo za njegovega začetnika, vendar po krivici, ker je trta v teh krajih uspevala že prej.

Rimski Petovio (današnji Ptuj) je bil že v dobi Rimljanov središče vinske trgovine za Slovenščino gorice in Haloze, ki so jih Rimljani imenovali »colles« t. j. griči, hribi ali vrhovi. V Ptujju so tedaj izdelovali in lončeno posodo in velike trebušaste vrče, ki so v njih shranjevali vino in jih v kletah zakopavali v zemljo ali pešak, da se je vino tam ohranilo dalje časa sveže.

(Nadaljevanje sledi).

Veseloigra »Kam iz zadreg«

(Ob novi premieri v ptujskem gledališču)

V četrtek, 17. novembra, bo v našem gledališču že tretja premiera v letošnji sezoni. Naš prizadevni ansambel bo uprizoril Hamik-Streicherjevo veseloigro iz kmečkega življenja »Kam iz zadreg«, ki jo je poslovenil znani slovenski književnik Ciril Kosmač. To delo, ki kajpak nima večjih literarnih pretenzij, smo pripravili naši publiki — po dveh težjih in zahtevnejših delih »Celjski grofje« in »Vroč kri« — predvsem v zabavo in razvedrilo, kot nekak nadomestitev za »Veseli večeri«.

Ta veseloigra je že precej poznana po naših podeželskih odrih

Koncert violinista K. Rupla v Ptujju

Koncertna direkcija Slovenije bo s sodelovanjem Glasbene šole v Ptujju priredila koncert violinista prof. Karla Rupla, ki bo v petek, 11. novembra 1955 v dvorani Glasbene šole ob 20 uri. Prof. Karlo Rupel je eden prvih jugoslovanskih umetnikov. Svoje violinske študije je končal v Parizu na Ecole Normale de Musique, kjer so mu podelili diplomu »Licence de concert«, najvišje koncertno priznanje. Kot solist je nastopal v vseh večjih mestih Jugoslavije, koncertiral pa je tudi v Franciji, Italiji, Avstriji in Nemčiji. Ravnokar se je vrnil iz Turčije, kjer je z orkestrom Filharmonije v Cargradu igral Mendelsohnov koncert. Danes je prof. Rupel redni profesor violinskega oddelka ljubljanske Akademije za glasbo.

Sporod koncerta prinaša v prvem delu dve veliki skladbi: najprej Mendelsohnov koncert za violino (tokrat seveda s spremljavo klavirja), nato pa Beethovnov sonato za violino in klavir. Mendelsohnov violinski koncert je eno najpomembnejših del romantične violinske literature. Ima tri stavke, ki brez presledka prehajajo drug v drugega. Odlikuje se z močnim, čustvenimi vzponi ter s čudovitimi romantičnimi melodijami. Beethovnova sonata je poslednje, deseto Beethovnov, tvorstvo delo. Sestavlja jo štirje stavki: uvodni Allegro moderato, lirčni Adagio espressivo, izkri Scherzo in živahni zaključni rondo.

V drugem delu sporeda bo prof. Rupel igral krajše skladbe, večje del virtuoznega značaja. Na prvem mestu stoji Bachova

misem odšel za njo; zaspal sem, preden sem premagal grozljiv strah, da bi srečal Hano v prikletu. Hano z lučjo in v razpeti srcaji.

To se je zgodilo prvi dan, prvi večer, ko se je Hana vrnila, vse drugo se je zgodilo kasneje, prvo pri listju, drugo pri krmi, da zaovra pri košnji; in takrat, ko je Toplečka rodila.

Hana je imela jezik, toda koj drugo jutro je prišla za delo, vlečila je s kravami; tolkla je grudje, kmalu ni bilo več dela, kjer ne bi zraven pletala z jezikom, ali pikala, in kjer ne bi bile zraven njene roke Toplečka — vsak dan se je je huje poznalo, je otežala doma in začenjala praviti:

»Hana je Hana kaj si hočemo, v svojih letih je, prišla pa je za dva Sama, resnica je, Jezus, nisem za nikakšno delo več!«

Zares bila je takšna da jo je bilo težko pogledati. Telesa ni mogla nikamor več »kriti«, obraz pa ji je bil vedno bolj poln in vedno bolj rdečast; kar ne bi bil je Nenehoma pa je je hodila po glavi Hana, nenehoma se je zavoljo nje s čim tolžala.

»Mlada, res je, res je — e bo že prišel pravi, ki jo bo maličko pripognil. Naj si nikar ne misli! Na svojem hrbtu bo čutila, na lastni koži se ji bo opietal jezik. Tudi, ona bo še krotka v življenju.«

Nenehoma se je, bila sva sama, v kamri ali kje v hlevu,

Tržne cene

TRŽNE CENE V PTUJU

9. nov 1955

(za liter, kilogram ali koš)
Cebula 25—30, česen 60—80, luščeni fižol 40—50, bren 100, krompir 13—15 koleraba 15, cvečica 60, peteršilj 40 rdeča pesa 30, rdeček 20, solata endivija 40 do 50, solata v glavah 10—15, špinata 80, rdeče zelje 20, zelje v glavah 10—15, zelena 30—40, korenček 40, ohrovt 20, koruza 35 pšenica 35—40, oves 30, proso 30—40, koruzna moka 50, ajdova moka 50, koruzni zdrob 60, surovo meso 400 mleko 25, smetana 130 sir 40—80, kokoši 1000, piščanec 400, puran 600—1000, gozde 60—70 hruške 40, jabolka 25, orehi 80—100, svinke 50 do 80, jajca 18, kistanji 25, pečeni kistanji 60, kisa repa 25—30, kiso zelje 40, motevilec 100, buče 10.

Rojstva, poroke in smrti v ptujskem okraju

ROJSTVA: Elizabeta Kirbiš, Starišci 14 — Marijo; Terezija Balazid Grajena 126 — Stenislava; Marija Lozinšek, Krčevina 47 — Marto; Julijana Vrtič, Grlici 18 — Antonijo; Emilija Salamun, Nova vas 50 — Ireno; Angela Dolenc, Zg. Jabilane 20 — Ivana; Elizabeta Požgan, Kidričevo 66 — Stanislava; Dragica Janžekovič, Bukovci 129 — Franci; Gabrijela Munda, Podgorci 12 — Elizabeta; Frančiška Gerečnik, Turnišče 49 — Slavico; Angela Kmetec, Sela 35 — Franci; Roza Požgan, Rače — Bojana; Marije Ropić, Belski vrh 58 — Katarino. SMRTI: Srečko Benko, Ločič 23, rojen 1955, umrl 6. nov. 1955; Anton Kernež, Lešje 32, rojen 1928, umrl 5. nov. 1955; Martin Muharič, Ljutomer, rojen 1918 umrl 3. nov. 1955; Franc Tement, Pobrežje 43, rojen 1900, umrl 4. nov. 1955; Ivan Vračun, Dom onemoglih Muretinč, rojen 1887, umrl 27. nov. 1955.

POROKE: Pavel Fišinger iz Maribora in Elizabeta Rajšp iz Maribora, Maksmilijan Rubin iz Ptujja in Vida Omerza iz Ptujja.

Ekonomičnost ali malomarnost?

V petek 4. novembra t. l., sem kupil v Mesnici in prekaljevalnici OZZ Ptuj nekaj dkg salame, ki mi jo je prodajalec brez zadrege zavlil v časopisni papir s pripombo, da je danes pri njih tako »moderno«. Uslužbenec so se sicer zavedali, da to ni pravi ter priporočali drug drugemu, naj gre po spodoben ovojni papir, vendar je ostalo le pri priporočanju in posmehu na račun lastnega podjetja. Drugo jutro (v soboto) sem čul negodovanje mlade gospodinjice ki je nosila v roki sveže meso, zavito v časopisni papir.

Kaj naj to pomeni: ekonomičnost ali malomarnost? Na vsak način zadnje. Mar je res potrebno, da se še dandanes šanlarna inspekcija ukvarja z ovojnim papirjem po mešnicah? Kaj poreče tujec, ki se lahko ustavi mimogrede v tej »vzorni« prodajalni? — je

Aria za samo violino, nato Ravelova Habanera (počasi: španski ples), Dvořákov Slovanski ples, Indijska pesem Rimskega-Korsaka in na koncu Nachezovi Ciganski napavi.

Predprodaja vstopnic v četrtek in petek v Glasbeni šoli od 9. do 11. ure in od 15. do 17. ure.

DOM IN ŠOLA

Slavka Drevenšek:

Vzgoja doma in v šoli

Dragi starši! Šolska vrata so že več tednov odprta in pred nami so nove naloge — delo z našimi otroki, ki jih hočemo vsako leto več naučiti, izboljšati njihovo znanje in jih usmeriti na pravo življenjsko pot s pravilno vzgojo.

Na roditeljskih sestankih razpravljamo, kakšni so naši otroci in kar neprijetno nam je slišati, da so otroci nemarni, neubogljivi, predrzni in podobno. Pri tem pa prezremo, da so to naši otroci, ki se zgledujejo po nas, ker so otroci dobri opazovalci in posnemalci. Večkrat se shajamo in posvetujemo, kako bi najbolje ravnali z našimi šolarji in kako bi jih najbolje vzgajali. Sestajamo se na roditeljskih sestankih, da bi našli skupno pot, pot doma in šole k vzgoji pametnega, zdravega in vedrega člana naše družbe.

Pomenimo se najprej z nekaj članki na splošno o vzgoji, o napačni in pravilni avtoriteti

staršev ter o disciplini doma in v šoli.

Napisati in spregovoriti nekaj o tem vprašanju se mi zdi zato umestno, da bomo sami spoznali, kje delamo napake pri otrocih in da se pozneje ne bomo čudili, čemu so takšni. Od domače vzgoje je odvisno delo v šoli, delo v družbi, skratka povsod. Zgrešena vzgoja se da težko popraviti in ta pušča posledice za vse otrokovo življenje. Družinska avtoriteta se v ničemer ne razlikuje od šolske — učiteljeve, kajti šola je samo drugi dom, ki ima nalogo otroka vzgajati in izobraževati. Dom in šola morata biti zato v tesni povezavi. Če bo otrok spoštovan in cenil svoje starše, bo tudi učitelja, čeprav ga bo ta večkrat opozarjal na vrline in napake, zato pa se bo tudi z veseljem trudil ter zmagoval težave doma in v šoli.

Upam, da bodo ta vprašanja o vzgoji našega rodu zanimala vse bralce, starše in roditelje.

Družina kot vzgojitelj

Vzgoja otrok je pomembno področje našega življenja. Naši otroci so državljani naše dežele in zemljani sveta. Tudi oni bodo nekoč vzgojitelji svojih otrok. Vsi stremimo za tem, da bi postali dobri otroci, dobri šolarji in tovaršji, dobri družinski člani itd., skratka dobri državljani. Zavedati se moramo

tudi tega, da bo njihova vzgoja pomenila za nas srečno starost, slaba pa naše prihodnje gorje, naše solze, naša krivda pred samim seboj in pred drugimi. (Primer: film »Krvava pot« v koprodukciji Jugoslavija-Norveška).

Zavedati se moramo, da je mnogo lažje vzgojiti otroka normalno in pravilno kakor pa ga prevzgojiti, ga pozneje popravljati. Dobro lahko vzgaja sleherni človek, če to v resnici hoče. Če sam ne zna tega ali onega, si pomaga z nasvetom ljudi, ki so v vzgoji izkušenejši. To delo je prijetno in osrečujoče. Nekaj drugega pa je prevzgoja. Če ste svojega otroka nepravilno vzgajali, če ste kaj zamudili, boste morali veliko spreminjati in popravljati. To delo pa ni lahko. Prevzgoja zahteva večje napore, večje znanje in potrpežljivost, kar pa ni dano vsem staršem. Dogaja se, da starši ne moremo premagati težav pri prevzgoji in da mora otrok v vzgojalnišče oziroma v popoljševalnico. Če tudi ta ne more pomagati, pride v življenje drugačen človek kot bi moral biti. V primeru, kjer je vzgoja pomagala, je kljub temu nekaj zgubljenega. Tak človek ni pripravljen na življenje kot so drugi in se v njem nevedno tudi ne bo tako dobro počutil.

RADIOPTUJ Ljubljana in Maribor

Dnevni spored za nedeljo, dne 13. novembra 1955.

6.00 Budnica, 6.05 Poročila in vremenska napoved, 6.10 Vedre in poskočne melodije za nedeljsko jutro, 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda, 7.15 Reklame, 7.30 Radijski kolekar in prireditve dneva, 7.35 Melodije Euericha Kaimana in Roberta Schuma, 8.00 O sportu in sportnikih, — Marjan Jelencnik: Zbor smučarskih učiteljev, 8.15 Plesna vrsta slovenskih narodnih in domačih plesni, 9.00 Otroška predstava — Ljube Maruško: Za sedem kraljevskih (pravlja), 9.30 Laha in operetna glasba, 10.00 Družinski pogovori, 10.10 Nedeljski simfonijski koncert: Carl Philipp Emanuel Bach: Simfonija št. 1 v d-molu; Felix Mendelssohn: Barbadoc: Koncert za klavir in orkester št. 1, v g-molu — Nikola Rumić: Korzakov: Zlati petelin, suita, 11.15 Odjava za Beneške Sirovence, 11.35 Opodanični glasbeni spored — vmes ob 12.00 — 12.10 Pogovor s poslušalci, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in objave, 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame, 13.30 Pot ure za našo vas, 14.00 — 16.00 Zlati ste — poslušajte! — vmes ob 15.00 — 15.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave, 16.00 »Po naši lepi deželi!« — Zdrne Kršinič: Kulturno pismo iz Novega mesta, 16.30 Promenadni koncert, 17.30 Radijska igra — Fred van Hoerschdelmann: Kara (povest), 18.45 — Mači glasbeni mozaike, 19.00 Radijski dnevnik, 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame, 19.30 Večerni operni koncert, 21.00 Kulturni razgledi, 21.15 V svet rimoj in melodij, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan, 22.15 — 23.00 Nočni koncert — Uroš Krek: Koncertantna glasba za fagot, godalni orkester, harfo in timpani; Primož Removič: Simfonietta, 22.15 — 23.00 URK program: Pesna glasba, 23.00 — 24.00 Odjava za jutro — na valu 327,1 m (Frekv. je Zavrha), 23. NOVEMBRA POPOLNE BOMO PREDVIDOMA PRENAŠALI IZ PARIZA MEDNARODNO NOGOMETNO TEKMO JUGOSLAVIJA — FRANCIJA. TOČEN ČAS ZAČETKA PRENOSA BOMO JAVILI V DNEVNIH ČASOPISIH.

Pri vzgoji moramo tudi upoštevati čas, v katerem živimo. Nova družina se bistveno razlikuje od stare. Svoječas je na primer oče imel vso oblast; otroci so bili popolnoma odvisni od njegove volje. Mnogi očetje so to oblast zlorabljali in z otroki grdo ravnali. Država in cerkev sta to oblast podpirali, ker je to bilo takratni družbi v prid. Našim staršem in otrokom je priporočena široka svoboda. Pri izbiranju policiev ne igrajo več vloge materialne možnosti, temveč sposobnosti in volja.

Prihodnjič se kaj o avtoriteti v družini, o cilju vzgoje in o obnašanju staršev.

siti. Na koncu je imela samo še Hano v glavi.

»Deklina, le počakaj, se ti bo že še napletalo! Prebridi te poznam, da bi lahko rekla, da boš dobro zvozila sikozi življenje.«

Pustil sem jo jadikovati, z mano vred tudi Tunika, in sem se drugo jutro odpravil z lojtrami in z dekletoma po listje. Dekleti sta posedli na krmo v krpljah in Hana si ni mogla kaj, da ne bi, ko se je pognala čez lojtre na voz, vzkliskala: »Juj, ko grofici se bova peljali!«

»Južek, da se vam ne bi kaj zgodilo,« je zaskrbelo Toplečko; stala je na pragu in gledala z nami, kako smo se basali v lojtre.

»Joj, Južek, da naju ne zvrne!« je pojadikovala za njo tudi Hana; zatem: »Škoda da bilo takih nevest!«

»Jezus — Jezus!« je zastokala Toplečka, jaz pa sem zamahnil po juncih. Nisem se več ozrl, ne na prag, kjer je stala Toplečka s prekrižanimi rokami nad trebmom in z velikimi, kar nesrečnimi očmi... tudi nazaj na krmo nisem pogledal, kjer sta sedeli dekleti; ne na Tuniko z jerbasom in z južino v naročju in ne na Hano, ki se je guncala po krmi in se ven in ven smejala. (Nadaljevanje sledi)

SODOBNI ROMAN

NA KMETIH

IVAN POTRC

45

Položila mi je roko na stegna in me stresla, ko da bi me budila.

»Kaj?« sem dejal z nevoljo. »Kaj naj zdaj jaz storim?«

»Za sveto božjo voljo,« se je zmešala, »neka si boš pa ja izmislila!«

Odlegnil sem nogo, na kateri je imela roko ne da bi kaj mislil zavoljo tega, toda njena roka mi je bila odveč — znenada jo je sama odmaknila. Popravila si je lase in zavzdihnila:

»Oh, saj vem,« je začela spokojno, »nadlegujem te. Ne smeš biti hud, če sem te zbudila. Nisem s mogla pomagati. Južek!«

Poklicala me je, poiskala roko in mi jo jela stiskati. Naslonila se je name, da sem začutili nebrekline na prsih, mi stisnila krepkeje roko in mi jo zanesla na prsi.

»Zije mi naraščajo. Kako mi rastejo!«

Takole sem se manj vedel, kako naj odgovorim, kaj naj storim. Pred očmi mi je zrasla Hana, Hanin nezpet vrat:

»Jezus, ali si jezen name?« je vprašala in se tle roti: »Koj ne, da ne pojdeš zdaj proč?«

»Kako?«

Dolgo sem čakal, da je odgovorila.

»Zavoljo Hane,« je rekla. Pomislila je in dejala: »Jezus, kako bi zdaj brez tebe Južek? Umrla bi! Ta nahujskana žota bi me živo požrla!«

Odtegnil sem roko, bolj proti svoji volji ko zavoljo česa drugega, ne nisem je nameraval odtegniti — a preveč skrb se mi je nakopalo na glavo. Pozneje mi je bilo tega žal, toda ta trenutek, ko se je to zgodilo z roko, je tudi že bilo prepozno, da bi bil lahko kaj popravil.

»Vem, vem,« je zavekala, »ne trpiš me več. Tak si, ko drugi. Saj, saj, sem se kar vrval.«

Dvignila se je in duščice zehlapale:

»Zefat!« sem jo poklical. Obrnila se je, bila je že pri vratih in slišala sem kako je potihlo zasikala:

»To ti, rečem, ogiblji se je te pasje ženske! Ogiblji se je, če bi rad sebi, dobro, sebi in otroku.«

»Zefat!«

»Eh, mene pa kar pri miru pustil! Pusti me!«

Šla je in hotela več nazaj — vsega me je vzdramila, a tudi jaz

FIZKULTURA IN ŠPORT

Nepotreben poraz

Drava : Proletarec (Zagorje) 0:1 (0:0)

Zadovoljiv rezultat proti vodilnemu moštvu skupne lige bo deljal tisti, ki n' gledal nedeljske tekme Vendar n' tako. Proletarec je pokazal brez dvoma najslabšo igro od vseh gostujočih moštev, ki smo jih gledali v tem tekmovalstvu v Ptuj. Drava je igrala kot po navadi. Še pravi slabo. Kljub temu je imela v obeh polčasih rahlo terensko premoč. Sicer pa smo gledali uro in pol brezglavega tečenja za žogo, napadnega podajanja in nekoristnega preigravanja. Nobeno moštvo n' izvedlo nobene smiselne akcije, ki bi ogrozila nasprotnikov gol. Pri tem moramo še poudariti, da je bil že v prvih minutah igre poškodovan srednji napadalec Drave P. Širc, ki je do konca tekme samo statiral na levem krilu. Edin gol so dosegli gostje po krvavi Dravine obrambi. Komelj je zopet enkrat po nepotrebnem drbljingu v bližini gola izgubil žogo, strel iz precejšnje oddaljenosti pa je slabo postavljeni vratar Drave podaljšal v spodnji lev kot lastne mre.

Do konca tekme je sledilo brezglavo nabijanje žoge. Sodnik Jenko iz Maribora je z ostrim prisojanjem faulov v kalj zatri surovosti posameznikov, pri tem pa preveč sekiral igro in pripomogel s svoje strani k slabi tekmi.

Skratka: slaba igra slabih nasprotnikov nepotreben poraz, še dve izgubljeni točki in nerazvešljiva perspektiva prezimovanja na predzadnjem mestu prvenstvene tablice. Še dobro, da v tej skupini tudi tekmuje Ljutomer, kajti...

Tekmovanje strelcev v Varcčdinu

Okrajni strelski odbor Ptuj je nedavno zaključil sezonsko streljanje z vojaško puško s tovarnišči iz Varcčdina. V tem srečanju je zmagala družina Ptuj s 449 krogov, napram ekipi iz Varcčdina s 427 krogov.

Najboljši strelci so bili: Selka 102 kr. (P), Jočič 95 kr. (V), Budimir 91 kr. (V), Predanič 90 kr. (P).

V Majšperku je tamošnja agilna družina priredila strelsko tekmovanje za krajevno

prvenstvo komune Lešje. Rezultati: Majšperk 350, Naraplje 288, Stoperce 178 in Ptuj s 163 krogov.

Mladinci pa so tekmovali z zračno puško ter so dosegli: Majšperk 357, Stoperce 224, Naraplje 210 in Ptuj s 179 krogov.

Družina Majšperk je na dobri poti. Potrebna bi jim bila še strelska lopa, kar bi se dalo urediti s prostovoljnim delom članstva. Družina bo dobila tudi več podpore v obliki pušk in municije, čimboli se bo udeleževala. Potrebno bo tudi vključiti še večje število delavstva v članstvo družine.

Družini Velika Nedelja in Podlehnik sta priredili družabni prireditvi z nagradnim tekmovanjem. Zakaj ne bi tudi ostale družine priredile take prireditve, da bi seznanile tudi širši krog s strelstvom.

V Ptuj je bila ustanovljena mladinska strelska družina. Okrajni strelski odbor bo dal tej družini vso podporo. Nadejamo se, da se bo mladina uspešno udeleževala v strelskem športu in zbrala čimveč članstva v svoje vrste.

OSO gleda z zaupanjem v delo ptujске mladine in strelci verujejo, da ne bodo razočarani.

Za Dan republike, 29. novembra, bodo sekcije že pokazale svoje uspehe.

Ali veste,

da je najboljši čevljar v Evropi Josip Kranjčič, čevljar iz Vinkovcev, ki je dobil na mednarodnem tekmovanju čevljarjev v Bologni — Italija prvo nagrado; prvak Jugoslavije je postal na tekmovanju v Zagrebu;

da bodo dobila fosforna gnojila (superfosfat, KAS n. a. trofoskal) po pogodbi o dobavi teh gnojil po odloku Zveznega izvršnega sveta le žetorodna področja;

da bodo v bodoče vsi mlini oproščeni plačevanja davka na dobiček, ne pa samo nekateri mlini kot doslej;

da bo mogoče dobiti kredite za nabavo kmetijskih strojev pod istim pogoji, kot je bilo doslej mogoče dobiti kredite za nabavo živine;

Prodajam

ČEVljARSKI ŠIVALNI STROJ »Singer« prodam. Franc Hebar. Tomaž pr. Ormož.

PRODAM 6 ha zemlje v Ljubstavi pri Vidu. Stanko Mlahar. Ljubstava 25, Videm.

Zamenjam

MENJAM LEPO ENOSOBNO STANOVANJE v Ptuj za enako ali enoinpolsobno, lahko tudi večje. Naslov v upravi lista.

Izgubljeno

KDOR JE POZABIL KLOBUK v ambulanti dr. Mrgoleta, naj se zgleda v upravi lista.

Humor

LUONCARSKO IN PEČARSKO DELAVNICO z lokalom dam v najem zaradi bolezni. Andrej Hernja, Ptuj.

ISCEN

vojna obveznika-padalca, ki sta bila skupno z mojim pokojnim možem Karneža Antonom iz Majšperka na orožnih vajah v Sabcu v oktobru 1952. Prosim ju, da javita svoja naslova na naslov: Karneža Martina, Lešje št. 32, p. Majšperk.

JAVNA ZAHVALA

Tov. Mervč Doroteja iz Ptuj je darovala namesto venca na grob žrtve talcev in narodnih herojev za šolsko mladinsko kuhinjo znesek 1000 dinarjev. Iskrena hvala!

Upravni odbor.

Oglasi in objave

V ponedeljek, 14. novembra t. l., bodo igrali ptujski osmošolci

V prejšnji številki »Ptujskega tednika« je bila napovedana gledališka predstava Pugetove komedije »Srečni dnevi«, ki jo igrajo ptujski osmošolci, za petek, 11. novembra t. l., ob 20. uri v ptujskem gledališču. Zato pa so morali dan predstave spremeniti na ponedeljek, 14. novembra t. l., ob 20. uri in upajo, da bodo tudi takrat vsi sedeži razprodani. O spremeni bi so obvestili javnost s plakati na vidnih mestih.

OBJAVA

Razpisujemo mesta: Računovodje, medicinske sestre in administratorke.

Pogoji: Za vsa tri mesta ustreza izobrazba, za računovodjo in medicinsko sestro zaželena daljša praksa.

Plača po Uredbi, dodatna plača za medicinsko sestro tudi položajni dodatek.

Družinska ali samska stanovanja ter prehrana so na razpolago v Zavodu.

Prošnje z življenjepisom sprejema Uprava Doma za duševno defektne otroke v Dornavi.

RAZGLAS

V soboto, 12. novembra 1955, bo v Ormožu letošnji zadnji plemenski sejem za pingavske bike, krave in telice. To je zadnja letošnja možnost, da si nabavite plemenjake in ostalo plemensko živino.

Področja KZ, ki nimajo po zadnjem jesenskem licenciranju zadovoljivega števila plemenjakov, imajo sedaj možnost, da si nabavijo plemenske bika.

Živnoredski referenti KZ naj se sigurno udeležijo plemenskega sejma iz zgoraj omenjenih nezaodvoljivo preskrbljenih področij.

POSLUŽUJTE SE

PUTNIKOVIH USLUG!

PUTNIK vam v zelo hitrem času preskrbi potne liste, kakor tudi vizume za potovanje v inozemstvo. Najlepše in najhitreje lahko potujete samo s Putnikom! Vozne karte za tu- in inozemstvo lahko nabavite pri nas brez čakanja, tudi za tri dni vnaprej. Prav tako lahko rezervirate pensione in prenočišča kjerkoli v državi le pri Putniku — Oglejte si naše izložbe na Kvedrovem trgu, kjer so razvidni vsi naši izleti in potovanja!

PREKLIC

Angela Dorič, gospodinja v Sestrzah, p. Lešje, obžalujem in preklicujem, kar sem žaljivega in neresničnega govorila o dr. Maksu Peni in se mu zahvaljujem, da ni nadaljeval kazenskega pregona.

Angela Dorič.

OBVESTILO

Obeščamo vse poklicne šoferje ptujskega okraja, da priredi podružnica v Ptuj zimski tečaj za kvalificirane in visokokvalificirane delavce prometne stroke v začetku decembra t. l. Prijave za tečaj sprejema tov. Franc Meglič, šofer pri alkoholni industriji »Petovia«, Ptuj (Na tratah št. 2) in tov. Ludvik Pšajd, Trg svobode št. 3, Ptuj.

Odbor podružnice prosi, da se tega tečaja udeležijo šoferji, ki bodo po zaključku tečaja polagali izpit za kvalificiranega ali visokokvalificiranega delavca prometne stroke.

Odbor

Komisija za razpis mesta direktorja zadr. trgovskega podjetja Ivanjkovci razpisuje po 10. čl. Zakona o pristojnosti ljudskih odborov (Ur. list FLRJ št. 34/55)

MESTO DIREKTORJA

Zadr. trg. podjetja Ivanjkovci.

Pogoji: trgovski pomočnik z 10-letno prakso.

Nastop službe 1. dec. 1955.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Vabilo

Pozivamo starše dijakov, ki študirajo na učiteljski v Mariboru, da se udeležijo roditeljskih sestankov, ki bodo v nedeljo, 13. t. m., ob 13.30 na gimnaziji v Gorisnici, ob 14. uri pa na gimnaziji v Ormožu.

Ravnateljstvo učiteljskega v Mariboru

JAVNA ZAHVALA

Podpisani se čutim dolžan zahvaliti se ptujsk. postaji LM in milicini tov. Peteru Ivanu, vodniku, osebo, da so mi bili ukradeni predmeti tako hitro najdeni in vrnjeni.

Vajsbaher Iven, Ptuj

PREKLIC

Anton Zerk, delavec v Njivercah št. 29, obžalujem, da sem obdolžil Ivana Topolovca, posestnika iz Njiverca, da je kradel les v državnem gozdu in to obdolžitev kot neresnično preklicujem ter se mu zahvaljujem za odstop od kazenskega pregona.

Anton Zerk.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi mojega dobrega moža in očeta

ANTONA KARNEŽA

iz Majšperka se čutim dolžna zahvaliti se darovalcem vencev in cvetja, posebno Gasilski četi v Majšperku, kateri člani so po kojniki držali častno stražo ter članom kolektiva Tovarne volnenih izdelkov v Majšperku, ki so ga spremili v tako lepem številu na zadnji poti, prav tako tudi članom kolektiva »Remont« v Makolah.

Majšperk, 7. nov. 1955.

Zaljubljenec žena Martina, hčerki Angela in Anica

Okrajno gledališče Ptuj

Sobota, 12. novembra, ob 19.30: Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE«, drama v petih dejanjih. Sestnajstje Gostovanje v Ljutomeru (Dom kulture). Abonma in izven. Predprodaja vstopnic pri blagajni kina.

Nedelja, 13. novembra, ob 14. uri: Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE«. Sedemnajstje Gostovanje v Ljutomeru (Dom kulture). Abonma in izven. Predprodaja vstopnic pri blagajni kina.

Cetrtek, 17. novembra, ob 20. uri: Franc Streicher: »KAM IZ ZADREG«, veseloigra v treh dejanjih (v domačem narečju). PREMIERA Režija Peter MALEC, k. g. scena I. Polajniko, tehnično vodstvo Jože Milkovič. — Abonma: Red Premierski in Izven.

V veseloigri »KAM IZ ZADREG« nastopajo: Franjo Vičar v vlogi posestnika in vaskoga štacunarja Mihala Piškurja, Ančka Bajgotova kot njegova žena Urša, Lojze Matjašič — sin Franček, Danijel Sugman kot kmet Filipa Koren, Manica Terbučeva — njegova žena Veronika, Danica Senkinčeva — hči Tunika, Franjo Lenartič v vlogi pismonoše Podgornika — »Sumac«, Berta Umanarjeva — Petronila Logar, Vera Videčnikova kot njena hči, natakarka Fanka in Franjo Gunžar kot Hanžek, hlapec pri Korenovih. — Ker bo veseloigra igrana v štaterskem narečju, opozarjamo prav posebej okoliški prebivalstvo, da si jo ogleda.

Ljudska republika Slovenija
Občinski ljudski odbor
Središče

Po 96. in 100. členu statuta Občinskega ljudskega odbora Središče

SKLICUJEM

zborov volivcev za volitve odborov na področju občine Središče:

Krajevni odbor Grabe: za vas Grabe dne 13. nov. 1955 ob 8. uri v stari šoli Grabe.

Krajevni odbor Vitan: za vas Vitan in Vodranjci dne 13. nov. 1955 ob 13.30 pri Tomažiču Ježetu, Vitan.

Krajevni odbor Godeninci: za vas Godeninci dne 13. nov. 1955 ob 14. uri pri Kolariču Konradu, Godeninci 40.

Krajevni odbor Salovci: za vas Salovci dne 13. nov. 1955 ob 14. uri pri Kranjc Julijani, Salovci št. 32.

Krajevni odbor Središče: za naselje Središče dne 20. nov. 1955 ob 13.30 v domu TVD »Partizan«, Središče.

Krajevni odbor Obrež: za vas Obrež dne 20. nov. 1955 ob 13.30 pri Marčecu Antonu. Obrež 20.

Za zbor volivcev se bo predlagal sledeči dnevni red:

1. volitev delovnega predsedstva;
2. volitev zapisnikarja in dveh overovalcev zapisnika;
3. poročilo o vlogi in delu občinskih ljudskih odborov in krajevnih odborov;
4. volitve odbornikov krajevnih odborov;
5. razno.

Štev. II/132-1/1955
Središče, 7. XI. 1955

Predsednik:

Franc Klobučar, l. r.

Nekaj o žitnih škodljivcih

(Nadaljevanje s 3. strani)
strupom. Prostor mora ostati neprodušno zaprt vsaj dva dni. Na kub. meter prostora ne gleda na to, ali je poln žita ali ne, damo po 300 g strupa.

Drugi žitni škodljivci žitni molj. To je majhen metulček, ki v pomladnih mesecih leta in katerega samica leže jajčeca v žitna zrna. Iz teh se izvalijo male, bele, črvm podobne gosence, ki se zažuro v zrno in ga razjedajo, dokler ne požro vse notranjosti. Nato se lotijo naslednjega zrna. Za seboj puščajo tanke niti, ki povezujejo po 15 ali 20 zrn. Sredi kepice je navadno ličinka, okrog nje pa odpadki, ki zopno dišijo.

Mala goscenica doraste jeseni, ko zleze na površino puščajoč za seboj tanko nit. Nato pa si poišče primeren prostor v kakšni špranji. Tu se zaprede v bel mešček, spomladi pa se zabubi. Tri tedne pozneje se izvije iz zapredka metulček, ki začne svoje pogubonosno delo znova.

Žitni molj opravlja svoje delo navadno na vrhu, dočim se rlikar zadržuje v notranjosti žitnega molja lovimo tudi v past, če mu nastavimo lučko in posodo z vodo. Metulj se zaletava v svetlobo in pade v vodo, kjer utone. Lahko ga pa uničujemo tudi s toploto in odtiskom žveplecom.

Z vreo vodo se je poparila

po levi roki Nežika Bohl iz Desternika 69; s cirkularno si je porezal prste Anton Valentin iz Apač 86; s kolom po glavi je bila poškodovana Marija Petrovič iz Kidričevega 39; pri sekanju drv si je poškodovala levo roko Marija Golob iz Spuhle 142; z voza je padel in si poškodoval desno nogo Anton Trstenjak iz Slovenje vasi 54; mačka je popraskala po obrazu dojenčka Mirana Godca iz Krčevine 24; s črepijo si je poškodovala levo stopalo Stefka Rajš, šolarica iz Trnovske vasi 26; padla je z lestve in si poškodovala roko Neža Zupančič iz Sp. Hajdine 13; med sode je prišel in dobil trebušno poškodbo Ivan Spevan iz Turškega vrha 107; mlina za mletje jabolč je poškodoval roko Alojzu Kšela iz Radoslave 14; z nožem je bil zaboden v hrbet Jože Čeh iz Podvinc 109; padla je in si poškodovala levo nogo Ruth Krjukov iz Ptuj, Ob Grajeni št. 7.

Imenovani so bili oziroma so še na zdravljenju v ptujski bolnišnici

MESTNI KINO PTUJ predvaja v dnevi od 11. do 14. nov. t. l. ameriški barvni film »POZENI JOE!«; v dnevi od 15. do 17. nov. jugoslovanski film »MILIJONI NA OTOKU«.

KINO MURETINCI predvaja 12. in 13. nov. nemški film »SRCE LAŽNO BIJE«.

»POLICAJI IN LOPOVI«.

Predstava vsako soboto ob 19. uri in vsako nedeljo ob 17. uri, z izjemo v nedeljo, 13. t. m., ko bo predstava ob 15. uri.

9. Mešana jajčna jed se nikoli ne bo pretirno ocivila, če pribejš na vsako jajce pol jajčene lupine vode. Med cvrenjem večna vode izhlapi, jajčna jed pa naraste in jo lahko cveš do poljubne trdote.

10. Gobe ki jo rabite za umivanje, ne emete prati v vroči vodi, pač pa v hladni, slani vodi. Mokro gobo pustite na zraku, da se bo hitro osušila, sicer bo kmalu razpadla.

V novih čevljih nas radi pečejo podplati. To preprečimo, če podplat na notranji strani namažemo s špiritom.

Drobne vesti

V naslednjih tridesetih letih se bo število južnoameriškega prebivalstva podvojilo in naraslo od sedanjih skoraj 100 na okrog 200 milijonov.

Tudi v Indiji proizvajajo penicilin. V doglednem času bodo v Indiji poslali na trg prv. doma izdelan penicilin. Proizvodne kapacitete penicilina so tako velike, da bodo z domačo proizvodnjo krili nad tri četrtine potreb.

V Norveški, v mestu Christian-sand, gradijo desetnadstropno stavbo, k. bo imela stene iz aluminija. To bo prva aluminijasta stavba v Evropi.

Ladvedelnica v Pittsbourghu bo gradila potniško ladjo, ki jo bodo gнали atomski motorji. Ladja bo razvijala hitrost do 120 km na uro, kar pomeni: za ladjo blazno negl-co.

Prvi časopis so izdelali Kitajci že pred 2850 leti. Ta časopis še danes izhaja.

Učenjak Aleksander Fleming je ugotovil, da solze uničujejo bakterije.

Sedanja največja puščava na svetu, Sahara, vedno ni bila to, kar je zdaj. Ugotovljeno je, da je bilo na večjem delu sedanje puščave morje, ki je pozneje izhlapeo, življenje v njem in ob

Na brzoturnirju Sahovskega društva Ptuj za mesec november je zmagal Rudolf, ki je nabral 10 in pol točk. Slede: Pernat V. 9 in pol, Maurič 7, Drofenik in Kanceler po 6 in pol, Berden 6, Prelog 5 točk itd.

Imenovani so bili oziroma so še na zdravljenju v ptujski bolnišnici

TUJI JEZIKI

Neki novinar je vprašal Toscaninjo, koliko jezikov govori.

»Stiri« je bil odgovor. »Če govorim z lepo žensko, govorim francoski, če gre za honorarje, govorim angleški, če hočem koga zastrašiti, govorim nemški, če pa se med britjem urežem pa uporabljam materni jezik.«

ZASLUŽIL JE

Pustolovec Časanova je obedoval v pariski restavraciji s prijateljem, in da natakarku bogato napitnico. Zunaj ga je prijatelj vprašal: »Zaka: si dal tako veliko napitnico?«

»Ker jo je zaslužil,« je rekel Časanova. »Poglej samo, kako krassen plašč mi je dal mesto mojega ponošenega.«

VSAKO KOLIČINO ŠKOPANE SLAME

kupi

PLETARNA V PTUJU

VSAKO KOLIČINO HLEVSKEGA GNOJA ZA TRSNICE KUPI VINARSKA ZADRUGA PTUJ

Nudimo trsne cepilke in korenjake

PTUJ Vinarska zadruga POOZ

Kupujemo vsako količino

ze'ene zlohtne VRBE in div'e

Ponudbe na PLETARNO v Ptuj

Izvozno podjetje PERUTNINA v Ptuj u najema

večje število sezonskih delavk

Interesentke naj se oglašijo v upravi podjetja od 7. do 15. ure.